

synsmyndigheten undanröjes, så att rätten till ersättning och rätten att fullgöra karens inte påverkas av utgiven semesterersättning i samband med att anställningen upphör. Detta skall emellertid inte gälla för ledighet under vilken semesterlön utgår.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer vi,

att bestämmelserna i Kungl. Maj:ts proposition nr 116 år 1964 ändras så att bedömningen huruvida en erbjuden lön skall anses vara skälig kommer att grundas på medlemmens personliga kvalifikationer, ålder, erfarenhet, meriter o. d. samt med stöd av den lönestatistik rörande vederbörande yrkesgrupp som kan finnas tillgänglig;

att bestämmelserna i Kungl. Maj:ts proposition nr 144 år 1956 kompletteras så att rätten till ersättning och rätten att fullgöra karenstid icke påverkas av utgiven semesterersättning i samband med att anställningen upphör.

Stockholm den 21 april 1964

Lennart Geijer

Mary Hultell

Dagmar Ranmark

Nr 788

Av herr Johansson, Knut, och herr Geijer, Arne, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 116, med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor, m. m.

(Lika lydande med motion nr 970 i Andra kammaren)

I anledning av proposition nr 116 till 1962 års riksdag angående ändrade grunder för den frivilliga arbetslöshetsförsäkringen vill vi anföra följande. I proposition nr 116 har departementschefen tagit upp frågan angående skälig lön i samband med erbjudet lämpligt arbete. Departementschefen följer inte i detta fall det förslag som framfördes av 1960 års arbetslöshetsförsäkringsutredning.

Utredningen framhåller, att enligt nuvarande praxis skall kollektivavtalsenlig lön »som regel betraktas som skälig lön på ort där sådant avtal tillämpas, medan på ort där så inte är fallet erbjuden löns skälighet skall bedömas i förhållande till den gängse lönen på orten för det arbete varom fråga är.

Erfarenheten har dock visat, att i vissa fall ett strikt fasthållande vid de angivna principerna — vilka praktiskt taget inte ger någon marginal för avvikelser — ej kan anses skäligt.» Utredningen fortsätter: »Som exempel kan nämnas det fallet, att en arbetsgivare erbjuder minimilön enligt kollektivavtalet, medan lägsta lönen för samtliga jämförbara anställda inom företaget ligger väsentligt över den erbjudna lönen. Under förutsättning att sökanden är kvalificerad inom yrket, synes det inte skäligt att han skall behöva uppbära nämnvärt lägre lön än övriga anställda med motsvarande arbetsuppgifter. Han bör i sådant fall vara berättigad att avvisa arbetserbjudandet utan att bli avstängd från ersättning.»

Utredningen anser således att kollektivavtalslönen bör vara normgivande vid bedömningen av skälig lön, men anför samtidigt att vissa avvikelser av praktiska skäl är nödvändiga när den sökande är kvalificerad inom yrket. Utredningens ställningstagande innebär i princip ett bibehållande av nuvarande praxis, men i vissa fall föreslår man dock en uppmjukning av bestämmelserna.

Departementschefen har inte kunnat godtaga utredningens förslag i detta avseende.

»Den andra frågan som aktualiserats» anför utredningen »gäller, om lön enligt kollektivavtal som omfattar hela riket eller del därav, kan betraktas som från arbetslöshetsförsäkringens synpunkt normgivande även på orter där avtalet ej tillämpas.»

Utredningen föreslår här en förändring. Efter att ha konstaterat att nuvarande praxis skapar konsekvenser, som för försäkringstagarna inte synes vara rimliga, anför utredningen: »Medlem bör inte gå miste om sin rätt till ersättning och försäkringen således sättas ur funktion enbart på grund av det förhållande att ingen av arbetsgivarna på orten vid det tillfälle då frågan aktualiserats är bunden av kollektivavtal inom vederbörande yrkesområde. Frågan om ett dylikt avtals tillämplighet på en ort bör således inte tillmätas avgörande betydelse i detta sammanhang. Det torde för övrigt kunna hävdas att ett kollektivavtal, som omfattar hela landet eller del därav, får anses vara gällande även på de orter inom giltighetsområdet, där branschen är representerad men där ingen avtalsbunden arbetsgivare finns. På grund av nu angivna omständigheter föreslår vi, att även i sådana fall varom här är frågan *i kollektivavtal angivna lönen i princip skall anses som minimilön vid bedömningen av erbjuden löns skälighet.*» (Vår kursivering)

Som tidigare framhållits har departementschefen inte godtagit utredningsförslaget beträffande begreppet skälig lön på arbetsplatser, där den gängse lönen är högre än kollektivavtalslönen. Departementschefen hävdar sålunda att när det är fråga om högre löner än kollektivavtalet skall avtalslönen anses vara normgivande vid bedömningen av skälig lön. Däremot anser departementschefen att vid arbetsanvisning till orter, där kollektivavtal inte tillämpas inom yrkesområdet, skall ortens gängse lön anses skälig även i de fall

den understiger kollektivavtalets. Vi finner detta i högsta grad anmärkningsvärt.

Som skäl för sitt ståndpunktstagande anför departementschefen bl. a. följande: »Jag kan inte finna annat än att förslaget skulle kunna medföra den av utredningen i annat sammanhang befarade konsekvensen att arbetstagarna i orten kunde sluta sina anställningar under motivering att lönen vore lägre än kollektivavtalslönen och alltså inte skälig, samt i stället uppbära ersättning från arbetslöshetskassan.»

Departementschefen synes dra alltför vittgående slutsatser av utredningens uttalande i ett helt annat sammanhang. Man torde med stor sannolikhet kunna hävda att i de fall arbetslöshetskassan har medlemmar som arbetar på en ort, så har vederbörande fackförbund i regel också träffat kollektivavtal för arbetsplatsen, och medlemmen kan sålunda inte sluta sin anställning för att i stället uppbära ersättning från arbetslöshetskassan. På orter som helt saknar kollektivavtal torde arbetstagarna endast i undantagsfall vara anslutna till arbetslöshetsförsäkringen. De av departementschefen befarade konsekvenserna synes därför bli mycket ringa. Mot detta kan ställas de svårigheter en kassamedlem utsätts för, när han anvisas arbete på en ort där inte kollektivavtal tillämpas för yrkesområdet. Kassamedlemmarna är med få undantag också anslutna till fackförbundet inom verksamhetsområdet. Inom fackföreningsrörelsen gäller som princip att medlemmarna är skyldiga att tillämpa bestämmelserna i kollektivavtalen. Det är därför orimligt att skapa bestämmelser, som tvingar medlemmarna att antingen ta anställning mot sämre villkor än de som tillämpas enligt kollektivavtalet inom det anvisade yrkesområdet, eller bli avstängda från rätten till kassaersättning.

Med hänvisning till ovan anförda hemställes,

att riksdagen vid behandling av proposition nr 116 måtte besluta

att arbetslöshetskasseförordningen utformas så att den i kollektivavtal för visst yrkesområde angivna lönen i princip skall gälla som lägsta skäliga lön, samt

att för yrkesområde där kollektivavtal saknas den på orten förekommande lönen för sådant arbete skall anses som skälig lön.

Stockholm den 20 april 1964

Knut Johansson

Arne Geijer